

Pelastuslaitoksen toimintavalmius 2021

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen johtokunta 05.03.2021 § 5

Valmistelija Pelastusjohtaja Jarmo Haapanen

Tausta

Useiden pelastuslaitosten osalta kiireellisen pelastustoiminnan toimintavalmiuteen liittyviä varallaoloja on riitautettu jälkikäteisillä palkkasaatavavaatimuksilla, joissa varallaoloaikaa on jälkikäteen vaadittu korvattavaksi täytenä työaikana huomioiden haittalisät ja ylityöt.

Oikeuskäytännön kehityksen myötä on kiireelliseen pelastustoimintaan liittyvän varallaolon ja työajan välistä rajanvetoa koskevia oikeudenkäyntejä runsaasti vireillä eri tuomioistuimissa.

Taustalla eri oikeusasteiden ratkaisuisa (KKO 2015:48, I-SHO 8.4.2019 S 18/443, TT 2020:31) on EU:n työaikalakiin kansallisia säädöksiä ja sopimusoikeutta sitovasti ohjaavat artiklat ja suomalaisen työaikalainsäädännön varallaoloa koskevat säädökset (Työaikalaki: vanha 605/1996, uusi 872/2019). Pelastuslain 379/2011 pelastustoiminnan toimintavalmiutta ohjaavat säädökset ja sisäministeriön ohjeet toimintavalmiudesta (SM julkaisu 21/2012) sekä palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta (SM julkaisu 17/2013) ovat osaltaan vaikuttaneet ratkaisuihin. Oleellinen merkitys tuomioistuimien ratkaisuisa on ollut pelastustoiminnan tehtävien kiireellisellä luonteella suhteessa vapaamuotoiseen varallaoloon ja kysymykseen siitä, onko kyseessä ollut työntekijän vapaa-aika vai onko varallaolo tosiasiaa työaikaan rinnastettavaa aikaa.

Kahdessa eri pelastuslaitoksessa on Itä-Suomen hovioikeuden 8.4.2019 tuomion perusteella neuvoteltu sopimushenkilöstön riitauttamista palkkasaatavavaatimuksista sopimus, joiden perusteella nämä pelastuslaitokset ovat maksaneet jälkikäteisesti varallaoloja yhteensä noin 2,3 milj. euroa täytenä työaikana sopimuspalokuntalaisille.

Tiedossa on, että myöskään paikallissopimus varallaoloista ei ole estänyt varallaoloajan jälkikäteistä riitauttamista. Lisäksi jälkikäteisiä vaatimuksia on tullut lisää ainakin kahdessa pelastuslaitoksessa loppuvuodesta 2020. Niissä on riitautettu myös nykyistä yleisesti käytössä ollutta varallaolijoiden 15 min valmiusvaatimusta. On myös selvitetty, että henkilökohtaiset sitoumukset, jolla sitouduttaisiin olemaan vaatimatta jälkikäteisesti varallaoloaika työajaksi, ovat työlainsäädännön vastaisina täysin pätemättömiä. On tärkeää huomata, että kukaan ei voi toisten puolesta sitovasti luvata, etteikö joku saattaisi vaatia edelleen varallaoloaikaa täytenä työaikana korvattavaksi.

Jokilaaksojen pelastuslaitos on tällä hetkellä haastettuna työtuomioistuimeen kahden erillisen varallaoloa koskevan jälkikäteisen palkkasaatavavaatimuksen vuoksi (TT: R 129/18 8.3.2019 ja TT: R 84/20 23.12.2020). Lisäksi yksi sopimuspalokuntalainen on vaatinut jälkikäteisesti varallaoloaan korvattavaksi vuosilta 2016- 2019 täytenä työaikana. Tässä viimeisimmässä vaatimuksessa on riitautettu nykyinen 15 minuutin valmiusaika. Yhteensä näiden vaatimusten kokonaissumma on vaatijoiden omien laskelmien mukaan 2 616 226,42 euroa, vaatijoita on

lukumääräisesti yhteensä 22 henkilöä jakaantuen päätoimiseen henkilöstöön sekä sopimushenkilöstöön.

Riski sille, että Jokilaaksojen pelastuslaitosta kohtaan esitetään lisää jälkikäteisiä palkkasaatavavaatimuksia, on olemassa niin kauan, kun pelastustoiminnan kiireellistä palvelutuotantoa, jossa 2. riskialue on saavutettava 10 minuutissa ja 3. riskialue 20 minuutissa, varmistetaan varallaolojärjestelyin. Vuosikohtaiset palkkasaatavavaatimukset voivat olla jopa miljoonia euroja.

Mikäli pelastuslaitoksellemme tuomitaan maksettavaksi palkkasaatavia jälkikäteisesti, jakaantuu niistä aiheutuva kustannus kaikille alueemme kunnille saatavien maksuvuoden mukaisten kuntien maksuosuuksien suhteessa.

Valmistelu pelastuslaitoksessa

Pelastuslaitoksessa aloitettiin varallaolo-ongelmaan liittyvä valmistelu virkamiesvalmisteluna jo syksyllä 2019 kun tuli tieto, että Itä-Suomen hovioikeuden (I-SHO 8.4.2019 S 18/443) tuomio sai lainvoiman. Työtuomioistuimen maaliskuussa 2020 antaman tuomion (TT 2020:31) jälkeen valmistelua tiivistettiin ja myös avattiin laajemmalle keskustelulle henkilöstön kanssa useissa henkilöstöinfoissa.

Johtokunnan 3.6.2020 § 29 päätöksen mukaisesti valmistelua jatkettiin sekä laajennettiin ottamalla siihen mukaan alueen kuntajohtajia, johtokunnan jäseniä sekä henkilöstöä.

Keskeistä valmistelussa on ollut toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmänä toimineessa työnantajatyöryhmässä asetettu tavoite, että kiireelliseen pelastustoimintaan liittyvien varallaolojen aiheuttama taloudellinen, jälkikäteinen riski on saatava poistettua. Tämä on ohjannut valmistelua ja sen pohjalta on tutkittu erilaisia korvaavia vaihtoehtoja nykyiselle varallaolo- ja toimintavalmiusjärjestelylle.

Valmistelussa on tehty laajasti yhteistyötä eri työryhmissä, joissa on ollut vahvasti henkilöstön (päätoimisten sekä sopimushenkilöstön) edustusta mukana. Asiaa on käsitelty myös pelastuslaitoksen palokuntatiimissä ja lisäksi kaikille työntekijöille ml. sopimushenkilöstö on annettu mahdollisuuksia kommentoida mm. palokuntaakohtaisissa info- ja keskustelutilaisuuksissa etenkin aktivointikorvausta. Valmistelusta on viestitetty henkilöstölle mahdollisimman laajasti. Kansallisella tasolla on tehty tiivistä yhteistyötä muiden vastaavassa tilanteessa olevien pelastuslaitosten kesken.

Valmisteluun on hankittu myös työoikeuteen erikoistunutta konsultaatiotukea asianajotoimisto Roihusta sekä tarvittaessa KT-Kuntatyönantajat –keskusjärjestön asiantuntijoilta.

Valmistelun aikana on tullut selkeästi esille, että pelastustoiminnan kiireellisiin tehtäviin liittyvän varallaolojärjestelmän jatkamista ei enää voida merkittävistä taloudellisista riskeistä johtuen harkita. Käytännössä erilaisista varallaolojärjestelyistä ei ole löytynyt vaihtoehtoa, jonka pohjalta olisi saatavissa riittävä oikeusvarmuus sille, että jälkikäteisten palkkasaatavavaatimusten riski poistuisi.

Sopimuspalokuntien nimissä 30.8.2020 toimintavalmiustyöryhmälle toimitettu esitys järjestelystä oli käytännössä nykyisen varallaolojärjestelmän jatkamisesitys. Esityksessä ei kyetty näyttämään

toteen sitä, että olisi käytettävissä jokin keino, jolla jälkikäteiset palkkasaatavavaatimukset voidaan välttää kun kiireellisen pelastustoiminnan valmiutta tuotetaan varallaololla. Kyseinen esitys on käyty läpi edellä mainitun asianajotoimiston asiantuntijan kanssa sekä käsitelty myös toimintavalmiustyöryhmässä.

Toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmänä toimineen työaikatyöryhmän työ on kesken odottaen ratkaisuja siitä, minkälaisiin työaikatarkaisuihin on valmistauduttava osana toimintavalmiuden kehittämistä. Työaikatarkaisut tulevat suurella todennäköisyydellä edellyttämään myös työsuojeluviranomaisten poikkeuslupaa.

Käytännössä syys- lokakuussa 2020 varmistui, että työoikeudellisesta näkökulmasta kaikkia asiassa osapuolina olevia tyydyttävää ratkaisua ei ole löydettävissä. Samoin tuli selkeästi ilmi, että kaikkia alueen kuntakohtaisia toiveita ja huomioita ei kyetä ottamaan huomioon johtuen taloudellisista reunaehdoista.

Toimintavalmiustyöryhmä kokoontui viimeisen kerran 28.1.2021. Palaverissa käsiteltiin ja todettiin eri alatyöryhmien valmistelutilanne ja käytiin läpi etenkin aktivointikorvaustyöryhmän esitys sekä mallit A ja B. Toimintavalmiustyöryhmän palaverin jälkeen lähetettiin kuntiin lausuntopyyntö, jossa pyydettiin ottamaan kantaa joko mallin A tai mallin B käyttöönnotosta. Kuntiin lähetetty lausuntopyyntö liitteineen on oheismateriaalina.

Uudistuksen valmistelun taustalla on käytetty pelastustoimen tilastoista saatavilla olevaa tietoa pelastustehtävistä sekä riskianalyyseissä koottua aineistoa. Tilastoaineistoa on tarkasteltu sekä viiden että kymmenen vuoden aikajänteellä.

Toimintavalmiusjärjestelyjen eri vaihtoehtojen valmisteluun keskeisesti vaikuttaneita tekijöitä ovat olleet:

- Riskianalyysi: 1. riskiluokan alueet, 2. riskiluokan alueet
 - staattiset riskit, dynaamiset riskit, suuronnettomuusriskit
 - riskien vaihtelut eri vuorokauden ja vuoden aikoina
- Toteutuneet onnettomuudet, niiden sijoittuminen ja tapahtuma-ajankohdat
- Onnettomuuskohteiden saavutettavuus
- Toteutuneet hälytysvahvuudet eri viikonpäivinä ja vuorokauden aikoina
- Alueen maantieteen vaikutus
- Talouden reunaehdot

Keskeisimmät toimintavalmiuden ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvät toimenpiteet suunnitelmassa ja palvelutasopäätöksessä ovat:

- Sopimuspalokuntajärjestelmä tulee edelleen olemaan käytössä nykyisessä laajuudessa ja sen kehittämiseen yhteistyössä sopimuspalokuntien ja niiden henkilöstön kanssa kiinnitetään muutoksessa ja sen toteuttamisessa erityistä huomiota.
- Pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä 2021 – 2024 on merkittäviä sopimuspalokuntatoiminnan kehittämiseen tähtäviä tavoitteita.

- Lisäksi pelastuslaitos on käynnistämässä erillistä sopimuspalokuntatoiminnan kehittämishanketta, jonka kustannusarvio on noin 235.000 euroa. Hankkeeseen on haettu Palosuojelurahaston avustusta noin 180.000 €. Yhteistyökumppanimme hankkeessa on seitsemän muuta Pohjois- ja Itä-Suomen pelastuslaitosta sekä pelastustoimen kansallisia järjestöjä kuten Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ja Suomen Palopäälystöliitto. Mikäli hankkeeseen ei saada Palosuojelurahaston avustusta, on pelastuslaitos varautunut toteuttamaan hankkeen suppeampana ja omarahoitteisena.
- Oleellisesti KVTES-määräyksiä korkeammat hälytysrahat (aktivointikorvausjärjestelmä) ja tulospalkkioluonteinen vuosikorvaus henkilökohtaisesta aktiivisuudesta pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä kunkin kelpoisuuksiin porrastettuna. Tästä sovittaisiin paikallissopimuksella ammattijärjestöjen kanssa tai työnantajan päätöksellä. Aktivointikorvausjärjestelmää on esitelty laajasti viranhaltijoille ja työntekijöille/sopimushenkilöstölle heidän näkemyksiensä huomioimiseksi.
- Päätoimisen henkilöstön määrän lisääminen ja sijoittaminen alueelle koko alueen ja riskien kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti.
- Päätoimisen henkilöstön työaikojen ja työskentelypisteiden optimointi siten, että sen avulla on mahdollisuus varmistaa etenkin virka-aikaista pelastustoiminnan toimintavalmiutta riskit huomioiden aikana, jolloin sopimushenkilöstön saatavuus hälytyksiin on heikointa. Kehitetään myös dynaamisempaa työvuorosunnittelua.
- Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän osittainen uudistaminen. Keskeistä on myös yhteistyön lisääminen naapuripelastuslaitosten kanssa (Oulu-Koillismaa ja Kainuu).
- Onnettomuuksien ennaltaehkäisy, omatoimisen varautumisen ja etenkin turvallisuusviestinnän kehittäminen siten, että on mahdollisuus parantaa alueen asukkaiden ja yritysten omaa toimintakykyä kohdata erilaisia onnettomuuksia ja arjen häiriötilanteita.

Yhtenä lähtökohtana valmistelussa on pyritty pitämään sitä, että pelastustoimen kuntalaskutus ja siten kuntien kustannukset eivät tämän uudistuksen vuoksi oleellisesti kasvaisi.

Useissa kuntapäättäjien kanssa käydyissä keskusteluissa on tullut esille, että valmistelu ja toteutus on suotavaa synkronoida yhteen Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen kanssa huomioiden tulevat hyvinvointialueet. Tätä synkronointia on myös tehty ja todettakoon, että Oulu-Koillismaalla päätökset nykymuotoisen varallaolojärjestelmän lopettamisesta on tehty vuoden 2020 lopussa. Varsinainen varallaolosta luopuminen tehdään sillä alueella maalisi- huhtikuun aikana 2021.

Alueen kuntiin lähetettiin 28.1.2021 lausuntopyyntö laajan oheismateriaalin kera. Kunnista pyydettiin lausunnot 24.2.2021 mennessä. Lausuntopyynnön mukaisesti lausunnon A- tai B-mallin puolesta antoi 6

kuntaa. Näistä viisi esittää mallia A ja yksi mallia B. A-mallia esittäneistä kaksi tukee myös siirtymän suunnittelua kohti mallia B.

Muiden kuntien lausunnoissa esitetään asian jatkovalmistelua, varallaolojärjestelmän jatkamista tai varallaolijan valmiusajan pidentämistä 20 minuuttiin.

Usean kunnan lausunnossa korostetaan sopimuspalokuntatoiminnan kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä, joilla tuettaisiin sopimushenkilöstön motivaatiota sekä sitoutuneisuutta. Tätä näkökulmaa on pelastuslaitoksen toimesta pyritty korostamaan lausuntopyynnössä ja sen oheismateriaaleissa, palvelutasopäätöksessä sekä erillisessä sopimuspalokuntatoiminnan kehittämishankkeessa. Asiaa on korostettu myös kuntakohtaisissa esittelyissä. Mainitun kehittämishankkeen valmistelu on jo käynnistetty yhteistyössä muiden pelastuslaitosten ja kansallisten järjestöjen kanssa, vaikka Palosuojelurahaston avustuspäätöksestä ei ole vielä varmuutta.

Joidenkin kuntien lausunnoissa otetaan kantaa sen puolesta, että varallaoloa jatkettaisiin varallaolijoiden valmiusaikaa pidentämällä.

Varallaoloon liittyviä taustaselvityksiä, juridisia arvioita erilaisista varallaolon toteutusvaihtoehdoista sekä valmiusajoista on tehty valmistelun aikana useita. Toimintavalmiutta etenkin pelastustoiminnan kiireellisen luonteen näkökulmasta on tutkittu käytettävissä olevan tieto- ja tilastoaineiston pohjalta ja tehty hyvin perusteellista sekä laajaa, syvällisesti erilaisiin yksityiskohtiinkin syventyvää suunnittelua sekä valmistelua käytettävissä olevan tietoaineiston pohjalta. On myös arvioitu asiaa siitä näkökulmasta, mitä lisäarvoa tai riskejä tuo asian siirtäminen hyvinvointialueen tai sen valmisteluorganisaation päätettäväksi. Lisäksi on huomioitava, että johtokunnassa on usein käyty keskustelua siitä, että pelastuslaitoksen oman toiminnan kehittämistä ei pidä keskeyttää näköpiirissä olevista rakenteellisista uudistuksista huolimatta, vaan uusiin rakenteisiin on syytä siirtyä mahdollisimman tehokkaana ja suorituskykyisenä.

Asian valmistelu on tehty työlainsäädännön asiantuntijoita hyödyntäen, muiden pelastuslaitosten kanssa keskustellen, hyvinvointialueuudistus huomioiden, henkilöstö huomioiden niin laajasti, että mahdollisessa jatkovalmistelussa ei ole nähtävissä sellaista lisäarvoa joka muuttaisi perusongelmaa, eli pelastustoiminnan kiireelliseen luonteeseen liittyvän varallaolon riitauttamisriskiä ja siten jälkikäteistä taloudellista riskiä täysin riskittömäksi.

Mikäli nyt päätettäisiin, että nykyistä tai pidemmälle valmiusajalle ohjeistettua varallaoloa jatketaan, tehdään tietoinen päätös varallaolojärjestelmästä, joka ei palvele kiireellistä pelastustoimintaa ja toimintavalmiuseräille asetettuja, sisäministeriön ohjeen mukaisia tavoitteita eikä se palvelisi myöskään jo hyväksytyä palvelutasopäätöstä. Pelastustoiminnan kiireelliseen luonteeseen liittyvä varallaolo on mahdollisessa ohjeistuksessa asetetusta valmiusajasta riippumatta helposti riitautettavissa aiheuttaen jatkuvan epätasapainon työnantajan ja työntekijöiden väliseen suhteeseen. Jos varallaolon jatkamisratkaisun myötä varallaolijat jatkavat ns. nopeita lähtöjä entiseen tapaan, he toimivat työnantajan ohjeiden vastaisesti ja aiheuttavat sen, että riski jälkikäteisille palkkasaataville jatkuu entisenlaisena. On myös huomioitava, että työnantajan työnjohdolliset ohjeet on tarkoitettu noudatettavaksi ja niistä poikkeamiseen on puututtava työnjohdollisin toimenpitein.

Asiaa on arvioitava tosiasiallisia taustojaan vasten. Kyse on kansallisesta ongelmasta, jossa yksi pelastustoiminnan valmiuden tuottamisessa käytetty keino, eli varallaolo, on osoittautunut taloudellisesti työnantajalle ja siten kunnille erittäin riskialttiiksi jälkikäteisten palkkasaatavavaatimusten mahdollisuuden vuoksi. Kyse on käytännössä työnantajan ja työntekijöiden keskinäiseen suhteeseen vaikuttavasta ongelmasta.

Päätöksenteossa asiaa on arvioitava toimintavalmiuteen liittyvien riskien, sen kehittämistarpeiden sekä erittäin merkittävien jälkikäteisten taloudellisten riskien näkökulmista. Jos otetaan tietoinen taloudellinen riski, joka mahdollisesti realisoituessaan jakaantuu alueemme kuntien maksettavaksi, käynnistyy hyvin todennäköisesti myös keskustelu siitä, kuka on vastuussa taloudelliseen riskiin johtaneesta päätöksestä.

Esittelijä

Pelastusjohtaja Jarmo Haapanen

Päätösehdotus

Johtokunta päättää, että esittelytekstissä esitetyin perustein kiireelliseen pelastustoimintaan liittyvistä varallaolojärjestelyistä luovutaan. Toteutuksen pohjana pidetään kunnissa lausuntopyynnön yhteydessä esillä ollutta mallia A. Tavoiteaikatauluna on, että merkittävilta osin varallaoloista kyetään luopumaan kevään ja kesän 2021 kuluessa ja kokonaan viimeistään syksyllä 2021. Johtokunta päättää myös, että sopimuspalokuntien kanssa käynnistetään toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmänä olleen sopimuspalokuntatyöryhmän esityksen pohjalta neuvottelut lisäliitteestä nykyisiin palokuntasopimuksiin. Neuvottelut toteutetaan virkamiesvalmisteluna. Johtokunta merkitsee tiedokseen toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmänä toimineen aktivointikorvaustyöryhmän esityksen aktivointikorvausjärjestelmästä, josta tarvittavat päätökset tekee erikseen asiassa toimivaltainen kaupunginhallitus.

Päätös

Juha Isokoski esitti, että johtokunta päättää palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Johtokunta velvoittaa, että valmistelussa tulee olla mukana edustajia vakinaisesta henkilöstä, sopimushenkilöstöstä sekä pelastuslaitoksen johtokunta.

Jaakko Lehtola, Anne Nevasaari, Aini Matinlauri, Matti Konola, Jari Törmikoski, Janne Sirkka, Kari Jokela, Henna Jylkkä, Mauri Parttimaa, Jarmo Vuolteenaho sekä Jarmo Sandholm kannattivat Juha Isokosken esitystä.

Koska oli tehty pelastusjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä pelastusjohtajan esitys (JAA) sai yhden äänen (PO) ja Juha Isokosken esitys (EI) sai 17 ääntä (KH, AN, JL, MN, KJ, JV, TP, JS, MP, MK, JT, SK, HJ, JS, AM, TL ja JI). Puheenjohtaja totesi, että Juha Isokosken päätösehdotus hyväksyttiin.

Toni Långström esitti pontena, että kuntajohtajia tulee kuulla asiassa.

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen johtokunta 30.04.2021 § 7
297/01.00.00/2021

Valmistelija

Pelastusjohtaja Jarmo Haapanen

Johtokunnan 5.3.2021 kokouksessa edellyttämää uudelleen valmistelua on toteutettu siten, että 13.4. järjestettiin yhteinen keskustelutilaisuus henkilöstön kanssa. Tilaisuudessa oli paikalla puheenjohtaja ja 11 johtokunnan jäsentä. Ensin kuultiin ja keskusteltiin erikseen päätoimisen

henkilöstön ammattijärjestöjen (SPAL ja TEHY) edustajina viittä henkilöä. Myöhemmin samana päivänä kuultiin sopimuspalokuntien nimeämiä edustajia (viisi henkilöä). Kuulemisen ja keskustelujen jälkeen läsnä olleet johtokunnan jäsenet ja asian valmistelussa keskeisessä roolissa olleet viranhaltijat kävivät vapaamuotoista keskustelua asian tiimoilta.

Edellisen tilaisuuden lisäksi osana valmisteluja, liittyen myös Palosuojelurahaston avustamaan Sopimuspalokuntatoiminnan elinvoimaisuuden kehittämishankkeen esivalmisteluun, kutsuttiin toimintavalmiustyöryhmässä mukana olleet sopimushenkilöstön edustajat 23.3. illalla keskustelemaan asiasta, mutta kukaan heistä ei osallistunut tilaisuuteen, joten tilaisuus peruuntui. Tiistaille 20.4. esitettiin myös kutsu johtokunnan kanssa keskustelutilaisuudessa läsnä olleille ja toimintavalmiustyöryhmässä jäsenenä olleille sopimushenkilöstön edustajille, mutta heistä viisi ilmoitti etteivät osallistu tilaisuuteen. Tämä tilaisuus jouduttiin perumaan.

Osana asian valmisteluja, ja sopimuspalokuntatoiminnan kehittämishankkeen esivalmistelua on pidetty 21.4. pelastuslaitoksen palokuntatiimin palaveri, jossa käytiin myös varallaoloasiaa läpi. Palokuntatiimiläisiä kehoitettiin tekemään vielä ehdotuksia aktivointikorvausjärjestelmän viimeistelyä varten.

Kuntajohtajien kanssa on pelastuslaitoksen virkamiesjohdon toimesta toimintavalmiuseriästä pidetty kaksi keskustelu- ja infotilaisuutta etäyhteyksin 18.3. ja 21.4.2021.

Uudelleen valmistelussa ja sen aikana ei ole tullut ilmi paikalliselta tai kansalliselta tasolta sellaisia seikkoja, jotka puoltaisivat varallaolojärjestelyihin perustuvan, kiireellisen pelastustoiminnan toimintavalmiuseriästä jatkamista. Uudelleen valmistelun aikajärjestyksestä johtuen, on korvaavien toimintavalmiuseriästyöryhmien aikataulu arvioitava uudelleen.

Esittelijä

Pelastusjohtaja Jarmo Haapanen

Päätösehdotus

Johtokunta päättää, että 5.3.2021 kokouksen § 5 esittelytekstissä esitetyn perusteiden kiireelliseen pelastustoimintaan liittyvistä varallaolojärjestelyistä luovutaan asteittain 1.6.2021 alkaen. Toimintavalmiuseriästyöryhmät päätetään toteuttaa siten, että vuoden 2021 talousarvion puitteissa toteutetaan kuluvana vuonna mallin A periaatteita ja vuoden 2022 alussa ryhdytään siirtymään malliin B. Johtokunta päättää myös, että sopimuspalokuntien kanssa käynnistetään toimintavalmiuseriästyöryhmän alatyöryhmän esityksen pohjalta neuvottelut lisäliitteestä nykyisiin palokuntasopimuksiin. Myös laajempi palokuntasopimusten päivittäminen on arvioitava näiden neuvottelujen yhteydessä. Neuvottelut toteutetaan virkamiesvalmisteluna yhteistyössä palokuntayhdistysten kanssa. Tavoiteaikatauluna on, että johtokunta voisi arvioida neuvottelutulosta tai osaltaan päättää palokuntasopimuksista kesäkuun kokouksessaan. Johtokunta merkitsee tiedokseen toimintavalmiuseriästyöryhmän alatyöryhmän esityksen aktivointikorvausjärjestelmästä, josta tarvittavat päätökset tekee erikseen asiassa toimivaltainen kaupunginhallitus.

Pelastusjohtajan kokouksessa antama esitys: Johtokunta päättää, että 5.3.2021 kokouksen § 5 esittelytekstissä esitetyn perusteiden kiireelliseen pelastustoimintaan liittyvistä varallaolojärjestelyistä luovutaan asteittain 1.6.2021 alkaen.

Johtokunta päättää toteuttaa toimintavalmiusjärjestelyt siten, että vuoden 2021 talousarvion puitteissa ryhdytään siirtymään malliin B, siten että se voidaan ottaa mahdollisimman täysmääräisesti käyttöön koko alueella vuoden 2022 alkupuolella. Muutosta edistetään tiiviissä yhteistyössä päätoimisen ja sopimushenkilöstön kanssa. Johtokunta päättää myös, että sopimuspalokuntien kanssa käynnistetään toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmän esityksen pohjalta neuvottelut tarpeellisista tarkistuksista nykyisiin palokuntasopimukseen. Neuvottelut toteutetaan virkamiesvalmisteluna yhteistyössä palokuntayhdistysten kanssa. Tavoiteaikatauluna on, että johtokunta voisi arvioida neuvottelujen etenemistä kesäkuun kokouksessaan ja osaltaan päättää sopimuksista elo-syyskuussa. Johtokunta merkitsee tiedokseen toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmän esityksen aktivointikorvausjärjestelmästä ja esittää, että sitä vielä pyritään jatkokehittämään ennen asiassa toimivaltaisen Ylivieskan kaupunginhallituksen päätöstä.

Päätös

Juha Isokoski esitti, että johtokunta johtokunta päättää, että 5.3.2021 kokouksen § 5 esittelytekstissä esitetyin perustein kiireelliseen pelastustoimintaan liittyvistä varallaolojärjestelyistä luovutaan asteittain 1.8.2021 alkaen. Johtokunta päättää toteuttaa toimintavalmiusjärjestelyt siten, että vuoden 2021 talousarvion puitteissa ryhdytään siirtymään malliin B, siten että se voidaan ottaa mahdollisimman täysmääräisesti käyttöön koko alueella vuoden 2022 alkupuolella. Muutosta edistetään tiiviissä yhteistyössä päätoimisen ja sopimushenkilöstön kanssa. Johtokunta päättää myös, että sopimuspalokuntien kanssa käynnistetään toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmän esityksen pohjalta neuvottelut tarpeellisista tarkistuksista nykyisiin palokuntasopimukseen. Neuvottelut toteutetaan virkamiesvalmisteluna yhteistyössä palokuntayhdistysten kanssa. Tavoiteaikatauluna on, että johtokunta päättää kesäkuun kokouksessaan osaltaan palokuntasopimuksista. Johtokunta merkitsee tiedokseen toimintavalmiustyöryhmän alatyöryhmän esityksen aktivointikorvausjärjestelmästä ja esittää, että sitä vielä pyritään jatkokehittämään ennen asiassa toimivaltaisen Ylivieskan kaupunginhallituksen päätöstä.

Anne Nevasaari ja Jaakko Lehtola kannattivat Isokosken esitystä. Koska oli tehty pelastusjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä pelastusjohtajan esitys (JAA) sai 11 ääntä (EJ, PO, KJ, JV, MP, MK, JT, SK, JS, AM, TL) ja Juha Isokosken esitys (EI) sai seitsemän (7) ääntä (AN, JL, MN, TP, JS, HJ, JI). Puheenjohtaja totesi, että pelastusjohtajan päätösehdotus hyväksyttiin. Eriävän mielipiteen päätöksestä jättivät Juha Isokoski, Jaakko Lehtola, Henna Jylkkä ja Anne Nevasaari.